

Toezichtvisie Raad van Commissarissen Woningstichting Weststellingwerf

De maatschappij verlangt toezicht op corporaties. Onder het mom 'vertrouwen was goed, maar toezicht is beter' is de verplichting tot toezicht en de wijze waarop dat uitgeoefend moet worden in de wet verankerd. Het bestaansrecht van een Raad van Commissarissen is daarmee rechtstreeks op de wet gebaseerd. De wet stelt dat de interne toezichthouder zich moet richten op het maatschappelijk belang en dat van de betrokken belanghebbenden.

De wijze waarop het toezicht uitgeoefend wordt, heeft zich in de afgelopen jaren sterk ontwikkeld. De ontwikkeling naar een meer onafhankelijke positie van het interne toezicht wordt bekrachtigd in de Governancecode en in de Woningwet. De Vereniging van Toezichthouders Woningcorporaties (VTW) waar wij lid van zijn, erkent de waarde van een krachtig intern toezicht en ziet de relatie tussen het interne toezicht en de externe omgeving als een belangrijke pijler in de verdere professionalisering van het interne toezicht.

Onze Raad ontleent haar bestaansrecht tevens *rechtstreeks* aan de externe en interne maatschappelijke belangen die centraal staan in de missie en doelstelling van woningstichting Weststellingwerf en de belangen die daardoor geraakt worden. Deze belangen behoren toe aan de extern en intern betrokkenen. Daartoe worden gerekend niet alleen de huurders en de medewerkers van de Woningstichting, maar ook de (potentiële) indirecte externe betrokkenen, zoals mogelijke nieuwe huurders, de gemeente, de externe toezichthouders, maatschappelijke organisaties, financiers, leveranciers en opdrachtnemers, etc. Als interne toezichthouder beoordeelt de Raad voorgenomen besluiten mede op de mate waarin en wijze waarop de belangen van de verschillende belanghouders zijn meegenomen.

Bij de uitoefening van toezicht hechten wij grote waarde aan het uitgangspunt van wederzijds vertrouwen tussen bestuurder en de Raad. Toezicht door middel van checks and balances met vertrouwen in wederzijdse professionaliteit en respect voor elkaars ervaring en (culturele) achtergrond. Die professionaliteit en dat respect zijn leidend bij de keuze voor nieuwe toezichthouders en nieuwe bestuurders.

De maatschappelijke trend is dat 'het toezicht' steeds meer informeel door de samenleving als geheel wordt gedaan: er wordt kritisch naar ons gekeken. Daarom vinden we het van belang om ons regelmatig op de hoogte te stellen van de opvattingen van de belanghouders over het functioneren van de organisatie. We waken zorgvuldig voor het 'op de stoel van de bestuurder gaan zitten', maar komen wel dichterbij elkaars buurt. Daarom overleggen we minstens een keer per jaar met de huurdersvereniging, de ondernemingsraad en het managementteam en de overige belanghouders. Het overleg met de belanghouders vinden we essentieel voor verstandig toezicht. In het informatieprotocol leggen we vast hoe wij die informatie passief en actief vergaren.

Als Raad hebben wij ons toezicht de laatste jaren meer geformaliseerd en is het toezicht resultaatgerichter geworden. Door in het formaliseringsproces met de bestuurder samen te werken en als gevolg van de wijze waarop door de bestuurder leiding wordt gegeven, hebben wij een koers kunnen uitzetten voor het toezicht dat wij wensen. Daardoor kunnen wij ons nu bewegen in de richting van nog meer resultaatgericht toezicht en waardengericht toezicht zonder het geformaliseerde toezicht los te laten. De formalisering van ons toezicht hebben wij vastgelegd in ons toezichtskader. Vanuit dat perspectief en doel zien wij toe op de strategische besluitvorming en toetsen voortdurend of de maatschappelijke doelstelling optimaal wordt ingevuld door de corporatie opdat de continuïteit daarvan is gewaarborgd. Onze rol bij besluitvorming wordt genormeerd door ons toezichtskader.

Wij zijn ons bewust van het feit dat besturen en toezichthouden, vrijwel altijd betekent dat besluiten moeten worden genomen zonder dat voor elk vraagstuk één juiste oplossing is. Besturen is in die zin het bewust accepteren en managen van nadelen, die kleven aan de voordelen van de gemaakte keuze. Denk bijvoorbeeld aan de relatie tussen huurverlaging en investeringscapaciteit. Als toezichthouder zijn wij in die situaties een belangrijk klankbord voor de

bestuurder. Daarbij zijn we ons er van bewust dat de bestuurder uiteindelijk, binnen gegeven beleidskaders, mandaat en begroting, zijn eigen afweging maakt die achteraf, los van de wijze waarop wij in een dossier of op een thema klankbord waren, door ons getoetst wordt. Dit vereist een grote zorgvuldigheid en mate van rolbewustzijn.

Meer resultaatgericht toezicht betekent ook dat wij afspraken maken met de bestuurder over een concrete invulling van de maatschappelijke doelstelling. Deze is daarom kaderstellend voor de inhoud van het vijfjaarlijkse strategisch plan. De Raad heeft aandacht voor de optimale organisatievorm en -inrichting in relatie tot het aantal verhuureenheden waarmee de maatschappelijke doelstelling wordt nagestreefd.

De Raad ondersteunt de bestuurder als adviseur en klankbord bij de middelen die deze kiest om de maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Wij zien toe op een relatief kleine corporatie en bewegen ons als Raad bij voorkeur met regelmaat in het werkgebied van de organisatie. We kunnen daardoor kritisch zijn wanneer de gekozen middelen de belangen van een van de belanghouders raakt. Ook al zijn de betreffende belanghouders in beginsel benoemd, dat laat onverlet dat ook onbenoemde belanghouders kunnen opdoemen. Wanneer zich dat voordoet, gaan we daarover met de bestuurder in gesprek, daarbij oog houdend voor de vrije ruimte van de bestuurder.

Waardengericht toezicht houdt in dat de organisatie waar moet maken waar ze voor staat. De Raad is verantwoordelijk voor de bewaking van de doelstelling om in woongelegenheden te voorzien voor mensen die dat zelf niet kunnen, door inkomen, gezondheid of maatschappelijke positie, in de gemeente Weststellingwerf. Daartoe moet de organisatie goede voorwaarden scheppen en richtinggevend zijn. De Raad ziet erop toe dat deze (voor)waarden en de ingeslagen koers naar buiten toe duidelijk zijn en blijven. Met de bestuurder dragen we op onze manier bij aan een organisatie waar een cultuur en creativiteit aanwezig is, zodat deze woondiensten kan leveren met een kwaliteit en tegen een prijs die passen bij onze ambitie en mogelijkheden.

Toezichthouden betekent in onze visie niet het voorkomen van fouten. Reflectie op het werk helpt om waar mogelijk met elkaar fouten te voorkomen of te herstellen en om te leren van ervaringen. Daarmee neemt de zelfredzaamheid en het zelfcorrigerend vermogen toe en kan de organisatie beperkt van omvang, snel en wendbaar blijven. Het vereist dat we als Raad van Toezicht vertrouwen durven geven en er voor zorgen dat alle betrokkenen van medewerker tot individueel lid van de Raad zich kwetsbaar durft op te stellen.

We werken uiteraard vanuit de vigerende wet- en regelgeving. Als Raad toetsen we aan formele kaders, maar we willen ook ruimte voor het gesprek met de bestuurder over minder grijpbare criteria als koers en integriteit. We vinden het van belang dat de organisatie in het algemeen -en de bestuurder in het bijzonder- intrinsiek gemotiveerd is en in het beleid en de operatie blijk geeft van een juiste mix van pro-activiteit, omgevingssensitiviteit en integriteit. We kiezen voor gedeelde doelen, intrinsieke motivatie, autonomie van handelen, uitspreken van bedoelingen en verwachtingen, betrokkenheid, betrouwbaarheid, feedback, wederkerigheid en een open relatie.

De Raad is tevens werkgever van de bestuurder en beschouwt zichzelf als dienend toezichthouder. Dienend door haar beslissingen, ten aanzien van de opdracht aan de bestuurder en ten aanzien van het maatschappelijke vraagstuk en de kaders die de wetgever daartoe heeft gesteld. De bestuurder moet zijn werk zo goed mogelijk kunnen verrichten en heeft recht op een regelmatige besprekingen/ terugkoppelingen over de invulling van de opdracht en de wederzijdse verwachtingen.

De resultaten van Woningstichting Weststellingwerf worden jaarlijks verantwoord in door de Raad vast te stellen verslaggeving die door de accountant wordt gecontroleerd. We evalueren en kiezen iedere vier jaar de accountant als externe toezichthouder. Het functioneren van de Raad wordt ieder jaar in een zelfevaluatie beoordeeld. Eens in de twee jaren met een externe deskundige. Het presteren van de raad maakt deel uit van de visitatie die iedere vier jaar binnen Woningstichting Weststellingwerf wordt gehouden. Door deelname aan dit onafhankelijke en

gezaghebbende onderzoek leggen we verantwoording af over onze maatschappelijke prestaties in vergelijking tot de branche.

De maatschappij is kleurrijk. Ook de Raad dient deze pluriformiteit, die ook een wettelijke verankering heeft, te weerspiegelen. Niet zozeer als kopie daarvan, maar wel als mix van kennis, kwaliteiten en achtergronden en posities in die maatschappij om op die wijze professioneel toezicht te kunnen houden. Daarbij streven we naar een optimale cohesie tussen persoonlijke en vakmatige interesse die gepaard gaat met een intrinsieke en oprechte belangstelling voor de organisatie en haar uitdagingen. Om onze rol goed te vervullen is aandacht voor onze eigen kwaliteiten en competenties belangrijk. De eisen die we in bestuurlijke zin aan de bestuurder stellen, stellen we in toezichthoudende zin ook aan onszelf. Dat betekent dat we aandacht hebben voor onderlinge en externe feedback en een goede spreiding en dekking van kennis en competenties in de Raad. We houden onze kennis op peil en wisselen kennis en ervaring uit in relevante netwerken. Toezichthouders en bestuurders worden geselecteerd op basis van duidelijke profielen en wederzijds uitgesproken opdrachten en/of verwachtingen.

Om de kwaliteit van ons toezicht te waarborgen kijken we terug bij de jaarlijkse zelfevaluatie. Daarbij hanteren we onze handleiding bij de deskundigheidsmatrix als waarborg om onszelf te beoordelen, als team, maar ook individueel. Een maal per twee jaar vindt de zelfevaluatie plaats onder leiding van een extern deskundige. Aan het eind van de zelfevaluatie kijken we vooruit en actualiseren we onze toezichtvisie.

Wolvega, 1 juli 2016

Woningstichting Weststellingwerf
De Raad van Commissarissen

Oeds de Jager, voorzitter
Emmy Elgersma, vicevoorzitter
Pieter Bouma, lid
Maurits Jansen, lid
Almar Wimer Siebenga, lid